

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด เขตการศึกษา 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดที่ปฏิบัติหน้าที่จริง ในปี พ.ศ.2538 เขตการศึกษา 3 รวม 5 จังหวัด จำนวน 100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 36 คน โดยมียอดคํ่าประกอบและชั้นคอนการได้มาของลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ลุ่มตัวอย่างจังหวัดในเขตการศึกษา 3 รวม 5 จังหวัด โดยแบ่งคามขนาดจังหวัดและลุ่มตัวอย่างแบ่งย่อยละ 50 ได้ตัวอย่างจังหวัดทั้งสิ้นรวม 3 จังหวัด โดยแบ่งเป็นจังหวัดขนาดเล็ล 2 จังหวัดได้แก่ จังหวัดชุมพรและจังหวัดพัทลุง จังหวัดขนาดกลาง จำนวน 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา ส่วนจังหวัดขนาดใหญ่ ไม่มี

1.2.2 จำนวนคณะกรรมการในจังหวัดที่ลุ่มได้เป็น 3 ลุ่ม ได้แก่

1.2.2.1 ลุ่มกรรมการโดยค่านแห่ง จำนวน 24 คน

ประกอบด้วย

ก. ประธานกรรมการและเลขานุการ จำนวน 6 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงและใช้ในการวิจัยทั้งหมด

ข. กรรมการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 50 รวม 9 คน

ค. กรรมการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 50 รวม 9 คน

1.2.2.2 กลุ่มกรรมการที่เป็นผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 50 รวม 4 คน

1.2.2.3 กลุ่มกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 50 รวม 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แนวการสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ทั้งหมดจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ และเสนอผลการวิจัยในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 51-55 ปี จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหรือประกอบอาชีพในปัจจุบันระหว่าง 1-5 ปีและเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้มีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด ระหว่าง 3-4 ปี

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
จังหวัด เขตการศึกษา 3

ผลการวิจัยสรุปจากรายการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุไว้สูงสุดและรองลงมา 2 อันดับมีดังนี้

2.1 บทบาทตามการรับรู้ของคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการมีอำนาจ
หน้าที่พิจารณา เสนอแนะและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการ
วัฒนธรรม เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเนื่องมาจากการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน
และโครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด และ
ปฏิบัติงานอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่าปฏิบัติบทบาทของ
คณะกรรมการสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.2 บทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการโดยภาพรวม ปฏิบัติได้ไม่ครบทั้ง 8
ข้อ ภารกิจที่ไม่ได้ปฏิบัติ เรียงตามความถี่ 3 อันดับได้แก่

ข้อ 6 จัดให้มีการศึกษา สืบสวน วิเคราะห์ วิจัยและทบทวน เพื่อนำผล
มาปรับปรุงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจาก ขาดงบประมาณ
สนับสนุนการวิจัยและขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางการวิจัย

ข้อ 3 พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภท เงินอุดหนุนที่จังหวัด
ได้รับ เพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจาก หน่วยงาน
และกรมต้นสังกัดจัดสรรมาโดยตรงและมีคณะกรรมการชุดอื่นพิจารณาจัดสรรแล้ว

ข้อ 4 กำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
และสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจากกรรมการมีการกิจประจำมาก
ไม่มีเวลา ขาดงบประมาณในการดำเนินงานกำกับ ติดตามและประเมินผล และไม่มีพาหนะ

2.3 บทบาทที่ปฏิบัติจริงตามอำนาจหน้าที่ เป็นรายชื่อพบว่า

ข้อ 1 พิจารณา เสนอแนะ และให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาการ
ศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลการสัมภาษณ์พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่
พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด พิจารณา
เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการ
วัฒนธรรมจังหวัด และพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนที่ตั้งสถานศึกษา ส่วนผลการ
วิเคราะห์รายงานการประชุม พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติข้อนี้ มีลักษณะ เป็นการพิจารณาให้ความเห็น
ชอบแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด แผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วย

งานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพิจารณาให้ความเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมภายในจังหวัด

ข้อ 2 กำหนดมาตรการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนมีการใช้ทรัพยากรและพนักงานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมมนาพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ พิจารณาเสนอแนะและให้ความเห็นชอบมาตรการของหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือ ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด และเชิญตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวทางและกำหนดมาตรการในการพัฒนางานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ ส่วนในรายงานการประชุม พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติข้อนี้ มีลักษณะเป็นการขอความร่วมมือหน่วยงานและสถานศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด

ข้อ 3 พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับ เพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมมนาพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ รับทราบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินอุดหนุนประจำปีของหน่วยงานและสถานศึกษาในจังหวัด รับทราบการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อบูรณะวัดประจำปี และพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ส่วนในรายงานการประชุม ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติตามข้อนี้

ข้อ 4 กำกับ แรงรัก ตีตกคามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากการสัมมนาพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ รับทราบรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานและสถานศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด และมอบหมายให้แต่ละหน่วยงานและสถานศึกษาพิจารณาคำเนินการในส่วนที่รับผิดชอบและรายงานผลการปฏิบัติงานให้ทราบ ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติข้อนี้ มีลักษณะเป็นการเข้าไปควบคุม ดูแลและรับสมัครนักเรียน นักศึกษา เข้าศึกษาต่อในระดับ ม.ต้น และ ม.ปลายให้เป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการและขอความร่วมมือหน่วยงานและสถานศึกษากวดขันวินัยด้านการปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณของนักเรียน

ข้อ 5 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการดำเนินงาน ความเรียบร้อย แผนงานและโครงการซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรกได้แก่ รับทราบปัญหาการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดและเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหา พิจารณาเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาจากผลการดำเนินงานตามแผนการรับนักเรียนประจำปีของจังหวัด และรับทราบการตั้ง ย้าย ยุบวัดและศาสนสถานในจังหวัด ส่วนในรายงานการประชุม พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติได้แก่ พิจารณาเสนอแนะแผนการรับนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนรอบ 2 ไม่มีที่เรียน พิจารณาเสนอแนะแผนการรับนักเรียนประจำปีของจังหวัด และพิจารณาเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเนื่องมาจากโครงการจัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

ข้อ 6 จัดให้มีการศึกษา สारวจ วิเคราะห์ วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับรุงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมภาษณ์ว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรกได้แก่ ขอความร่วมมือหน่วยงานและสถานศึกษาพิจารณาคำเนินการศึกษา สारวจวิเคราะห์ วิจัยและทบทวนในส่วนที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับรายงาน ศศว.จ. รับทราบรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานและสถานศึกษาในจังหวัด และรับทราบรายงานผลการศึกษาต่อของโรงเรียนในจังหวัดและข้อเสนอแนะ ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ มีลักษณะเป็นการขอความร่วมมือคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอผลการศึกษาสารวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมเป็นเอกสารเพื่อใช้เผยแพร่และเป็นประโยชน์ในการบริหารงานต่อไป

ข้อ 7 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจตามที่เห็นสมควร ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ ได้แก่ พิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการที่หน่วยงานและสถานศึกษา เสนอ เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจตามความจำเป็นและเหมาะสม และพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจตามที่กรรมการในที่ประชุม เสนอ เพื่อปฏิบัติงานตามความจำเป็นและเหมาะสม ส่วนในรายงานการประชุม พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติข้อนี้จะมีลักษณะเป็นการพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจตามความเหมาะสมที่ฝ่ายเลขานุการ ศศว.จ. เสนอให้พิจารณาเพื่อเป็นคณะกรรมการของ ศศว.จ. ต่อไป

ข้อ 8 ปฏิบัติงานอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า เรื่องที่คณะกรรมการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ 3 อันดับแรก คือ

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับ ม.ต้น พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ พิจารณาเสนอแนะและกำหนดมาตรการแนวทางในการดำเนินงานแก่หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการดำเนินงานต่อกระทรวงศึกษาธิการ และพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติเปิดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

งานรณรงค์นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ พิจารณาเสนอแนะและกำหนดมาตรการแนวทางในการดำเนินงานแก่หน่วยงานและสถานศึกษา รายงานผลการดำเนินงานต่อกระทรวงศึกษาธิการ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและนักเรียน ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา

การดำเนินงานตามโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ 3 อันดับแรก ได้แก่ พิจารณาเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานแก่หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดกิจกรรมและนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่นักเรียนและประชาชน และรายงานผลการดำเนินงานต่อกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนผลการวิเคราะห์รายงานการประชุม พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติข้อนี้จะ เป็นลักษณะการปฏิบัติงานตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ เช่น การประชุมทางไกล เพื่อรับทราบการชี้แจงนโยบายและแนวทางการรับนักเรียนนักศึกษาประจำปี การปฏิบัติงานตามโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะขอความร่วมมือหน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมตามโครงการดังกล่าวแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ศสว.จ.ทราบ เพื่อรายงานกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

สำหรับความสำเร็จในการปฏิบัติบทบาทของคณะกรรมการ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า คณะกรรมการประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่โดยภาพรวม ประมาถร้อยละ 77.77 แต่เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จประมาถร้อยละ 91.67 ด้านการศาสนาประสบผลสำเร็จประมาถร้อยละ 19.45 และด้านการวัฒนธรรมประสบผลสำเร็จประมาถร้อยละ 16.66

3. ปัญหารายด้านและปัญหาสำคัญในภาพรวมในการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด เขตการศึกษา 3

3.1 ปัญหาในการปฏิบัติบทบาทงานนอกตามอำนาจหน้าที่รายชื่อ สรุปรายการปัญหาที่มีผู้ระบุว่า เป็นปัญหาดังแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป พบว่า

ข้อ 1 พิจารณาเสนอแนะและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ ขาดการติดตามการปรับปรุงและปฏิบัติตามแผนที่เสนอแนะ และระยะเวลาการจัดทำแผนแต่ละกรมไม่สอดคล้องกันทำให้ยากในการประสานงาน ส่วนในรายงานการประชุมไม่ปรากฏว่ามีปัญหาในการปฏิบัติบทบาทข้อนี้

ข้อ 2 กำหนดมาตรการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีการใช้ทรัพยากรและพนักงานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ ขาดการประสานงานที่ดีในการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่วนในรายงานการประชุมไม่ปรากฏว่ามีปัญหาในการปฏิบัติบทบาทข้อนี้

ข้อ 3 พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภท เงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับ เพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ คณะกรรมการไม่ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างแท้จริง เนื่องจากกรมต้นสังกัดแจ้งจัดสรรโดยตรง ส่วนในรายงานการประชุมไม่ปรากฏว่ามีปัญหาในการปฏิบัติบทบาทข้อนี้

ข้อ 4 กำกับ แรงรัก ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ กรรมการไม่มีเวลาติดตามโดยตรง ไม่มีงบประมาณและพาหนะในการดำเนินงาน กำกับ ติดตามและตรวจเยี่ยม ส่วนในรายงานการประชุม ไม่ปรากฏว่ามีปัญหาในการปฏิบัติบทบาทข้อนี้

ข้อ 5 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงานและโครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ ขาดข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัญหาประกอบการพิจารณาตัดสินใจและเสนอแนะแนวทางแก้ไข

ปัญหา ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาทให้แก่ ในการพิจารณา จัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษานี้กรมสามัญศึกษาแจ้งว่าไม่มีงบประมาณสนับสนุน เนื่องจากงบประมาณได้ถูกตัดค่าไปมาก

ข้อ 6 จัดให้มีการศึกษา สारวจ วิเคราะห์ วิจัยและทบทวน เพื่อนำผล มาปรับปรุงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหา ในการปฏิบัติบทบาทให้แก่ ขาดงบประมาณการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย และขาด บุคลากรที่มีความรู้ทางการวิจัย ส่วนในรายงานการประชุมไม่ปรากฏว่ามีปัญหาในการปฏิบัติ บทบาทข้อนี้

ข้อ 7 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจตามที่เห็นสมควร ผล จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาทให้แก่ ขาดการติดตามและใช้คณะกรรมการให้ เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการชยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนให้มีโอกาสศึกษาต่อมากขึ้นนั้นผลการดำเนินงานพบว่า ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งไม่ ศึกษาต่อ เนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์

ข้อ 8 ปฏิบัติงานอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาทอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายในแต่ละเรื่องมีดังนี้

โครงการชยายโอกาสทางการศึกษาระดับ ม.ต้น พบว่า ปัญหาใน การปฏิบัติบทบาทให้แก่ ขาดการประสานงานในการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน

งานรณรงค์นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหา ในการปฏิบัติบทบาทให้แก่ เขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาซ้ำซ้อนกันระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัด สบช .

การดำเนินงานตามโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบทบาทให้แก่ ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงานและสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนผลการวิเคราะห์รายงานการประชุมไม่ปรากฏว่ามีปัญหาในการปฏิบัติ บทบาทข้อนี้

3.2 ปัญหาสำคัญในภาพรวมที่คณะกรรมการประสพในการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า เมื่อจัดลำดับปัญหาสำคัญอันดับ 1-3 และเรียงความสำคัญคะแนน 10 อันดับแรก ดังนี้

- 1) ไม่มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
- 2) การดำเนินงานของ ศสว.จ. ไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
- 3) ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ศสว.จ.
- 4) กรรมการมอบหมายบุคคลอื่น เข้าประชุมแทนและตัดสินใจได้ไม่เต็มที่
- 5) บทบาทอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจน
- 6) ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงานและแก้ไขปัญหา
- 7) ไม่มีเอกภาพทางการบริหาร
- 8) ความซ้ำซ้อนในอำนาจหน้าที่และตัวกรรมการบางส่วนกับคณะกรรมการชุดอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งทำให้งานของ ศสว.จ. ลดลง
- 9) กรรมการส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่
- 10) ขาดข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

สำหรับสรุปข้อเสนอแนะที่จะทำให้คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดสามารถปฏิบัติบทบาทได้ดีขึ้นจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผลการวิจัยสรุปจากรายการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุไว้สูงสุดและรองลงมา 2 อันดับดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบ พบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์ได้ เสนอแนะดังนี้

1. การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิควรมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันและมีความหลากหลายทั้งด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
2. ควรมีตัวแทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อประสานงานข้อมูลสนับสนุนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่น

3. ควรปรับปรุงตำแหน่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากเดิม ตำแหน่งเกษตรจังหวัด สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นตำแหน่งเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ.2538 ในฐานะตำแหน่งกระทรวงโดยตรง

4. ควรปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งประธานกรรมการคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจากเดิมมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็น รองประธานกรรมการ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่พบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์ได้ เสนอแนะ ดังนี้

1. คณะกรรมการชุดอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งและมีอำนาจหน้าที่บางส่วนซ้ำซ้อน ศสว.จ. ควรเป็นอนุกรรมการหรือคณะทำงาน โดย ศสว.จ. เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งโดยตรง เช่น คณะกรรมการศาสนาจังหวัดและคณะอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด เป็นต้น

2. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ. ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

3. ควรมีกฎหมายรองรับอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ. เพื่อความมีเอกภาพทางการบริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในหน่วยงานและสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการภายในจังหวัด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง พบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์ได้ เสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศสว.จ. ให้ชัดเจน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ควรมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-55 ปี เกือบทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี และผู้ให้สัมภาษณ์เกือบครึ่งหนึ่งเป็นข้าราชการ

ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการนี้มาแล้ว 3 - 4 ปี ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งมีความเหมาะสมทั้งด้านวิสัยทัศน์ คุณวุฒิ และสัดส่วนของคณะกรรมการในและนอกกระทรวง ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ.ครอบคลุมทั้งในด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานและต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย วิจัยคัดสรรเงินและเสนอแนะแนวทางให้ฝ่ายปฏิบัติในภาคินการ ซึ่งสอดคล้องกับ สารานุกรม (2522 : 98) ที่ได้เสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานในการจัดตั้งคณะกรรมการวิจัยสรุปว่า การจัดตั้งคณะกรรมการต้องมีการกำหนดความมุ่งหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนวิธีการและกระบวนการที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งควรแต่งตั้งจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ อย่างดีและเป็นผู้ที่บุคคลที่รู้จักรับฟังความคิดเห็นและสนใจที่จะหาวิธีการคัดสรรเงินหรือทางออกที่ดีที่สุด ควรหลีกเลี่ยงการแต่งตั้งบุคคลที่ขอบข่าย เกินง เพื่อเอาชนะและจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานอันถูกต้องเพียงพอสำหรับให้พิจารณา เรื่องราวนั้น ๆ

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับบทบาทตามการรับรู้ว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. มีบทบาทอำนาจหน้าที่พิจารณา เสนอแนะและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงานและโครงการซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดและปฏิบัติงานอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ซึ่งไม่ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ทั้ง 8 ข้อ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการทำหน้าที่ของคณะกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นไปตามเรื่อง ที่เสนอขึ้นไปที่พิจารณา แต่มิได้มีการนำอำนาจหน้าที่มาเป็นกรอบในการกำหนดการปฏิบัติงาน หรือมีการทบทวนการปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะ ๆ คณะกรรมการจึงระบุเฉพาะบทบาทที่มีการปฏิบัติมากหรือเป็นประจำ และจากการวิเคราะห์รายงานการประชุมพบว่าคณะกรรมการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ไม่ครอบคลุมทุกข้อ กล่าวคือ ไม่ปรากฏการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ข้อ 3 คือ พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภท เงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับ เพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม รับผิดชอบการคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งควรให้ความสนใจและหาความเข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนในคณะกรรมการนั้น ๆ อย่างถ่องแท้ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของ

องค์การในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ประกัสร์ แสงคา(2532 : 10) ที่ให้ทัศนะว่า บทบาทเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งในการจัดระเบียบของสังคมหรือองค์การต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ที่ดำรงตำแหน่งทางสังคมหรือองค์การได้ประพฤติหรือปฏิบัติไปตามบทบาทนั้น ๆ ถ้าบุคคลในองค์การไม่เข้าใจบทบาทของตนก็ตีหรือไม่ประพฤติหรือปฏิบัติไปตามบทบาทนั้น ๆ จะทำให้เกิดความวุ่นวายสับสนและเกิดปัญหาในสังคมหรือองค์การ การเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทของตนเป็นอย่างดี สังคมหรือการบริหารงานในองค์การก็จะเกิดความสงบสุขและมีความก้าวหน้า และรุ่ง แก้วแดง(2524 : 114)กล่าวว่า ผู้บริหารจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งนั้น ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและเป็นการเข้าใจตรงกับบุคคลอื่น ๆ มุ่งหวังจะให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ปฏิบัติ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักนวิจัยและแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่ดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ศสว.จ. โดยตรง ควรที่จะมีการจัดประชุมคณะกรรมการ ศสว.จ. เพื่อให้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของตนตามอำนาจหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3. จากผลการวิจัย เมื่อถามการปฏิบัติตามบทบาทตามอำนาจหน้าที่ทั้ง 8 ข้อ พบว่าข้อที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่ได้ปฏิบัติมากที่สุดและรองลงมา 2 อันดับ ได้แก่ ข้อ 6 ข้อ 3 และ ข้อ 4

สำหรับอำนาจหน้าที่ข้อ 6 เกี่ยวกับการจัดให้มีการศึกษา สारวจ วิเคราะห์วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม สาเหตุที่ไม่ได้ปฏิบัติเนื่องจาก ขาดงบประมาณสนับสนุนการวิจัยและขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางการวิจัย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สนธิรักษ์ เทพรณู(2538 : ๗-9)ที่กล่าวถึงปัญหาของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมหรือ ศสว.ทุกระดับว่า ปัญหาสำคัญส่วนหนึ่งคือการขาดปัจจัยสนับสนุนในทุก ๆ ด้านทั้ง คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องคอมพิวเตอร์และงบประมาณในการวิจัย อย่างไรก็ตามก็ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ศสว.จ. ซึ่งเป็นการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการน่าจะ เป็นต้องดำเนินการศึกษาวิจัยด้วยตนเอง ทั้งนี้ ศสว.จ. ควรดำเนินการเพียง เป็นหน่วยงานกลางที่คอยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลในการดำเนินงานการศึกษาวิจัย เพื่อนำข้อมูลมาเสนอ ศสว.จ. เป็นข้อมูลในการพิจารณาดำเนินการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมต่อไปสำหรับ เรื่องงบประมาณสนับสนุนการวิจัยนั้น ศสว.จ. อาจประสานงานโดยขอความร่วมมือจากภาคเอกชนในการ

สนับสนุนหรือ สนองความต้องการไปยังกรมต้นสังกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการวิจัย และหรือสำรวจแหล่งที่ให้การสนับสนุนทางการวิจัยและเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนต่อไป ส่วนประเด็นการขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางการวิจัย สามารถดำเนินการได้โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดอบรม เพื่อให้ความรู้ทางการวิจัยแก่บุคลากร และส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองและนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ Dale (1980 : 358 อ้างถึงใน ปรัชญา วงศ์อนุตรโรจน์, 2535 : 250-251) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรม(Training) เป็นกระบวนการจัดการเพื่อให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้และมีทักษะ เพื่อความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง โดยได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมสรุปได้ว่า เพื่อลดเวลาในการเรียนรู้ เพื่อปฏิบัติได้ถูกต้องและเพื่อ เป็นประโยชน์กับบุคลากรที่ต้องการทักษะความรู้ใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและ วิน เชื้อโพธิ์พัก (2537 : 29) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมนั้นเกิดจากสิ่งสำคัญความตอนหนึ่งว่า เมื่อมีแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงานเกิดขึ้น เพราะมีการค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์มาก และกระตือรือร้นอย่างต่อเนื่อง การค้นคว้าและวิจัยทำให้เกิด เทคโนโลยีใหม่จึงจำเป็นต้องคิดตามให้ทันการเปลี่ยนแปลงนั้นและในสภาพการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบันได้ เน้นให้ ศสว.จ. มีบทบาทในการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์และวิจัยเพื่อการพัฒนาและ เสนอแนะทิศทางการบริหารงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและให้ความสำคัญในการศึกษาวิจัย เพื่อจะได้มาซึ่งข้อความรู้ใหม่ ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการดำเนินงานในสิ่งที่เกี่ยวข้องให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงควรที่จะสนับสนุนงบประมาณการศึกษาวิจัยให้มากขึ้นและกำกับให้หน่วยงาน และสถานศึกษามีการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาการดำเนินงานหรือสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นหาการวิจัยในเรื่องที่จะนำมาใช้ในงานของ ศสว.จ. ได้

สำหรับอำนาจหน้าที่ข้อ 3 เกี่ยวกับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับ เพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม การอนุรักษ์ศิลปกรรม ทัศนียภาพและภูมิทัศน์จากหน่วยงานและกรมต้นสังกัดแจ้งจัดสรรมาโดยตรง และมีคณะกรรมการชุดอื่นพิจารณาจัดสรรแล้ว เรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เมื่อกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายกระจายอำนาจทางการบริหารมายังส่วนภูมิภาค โดยผ่านการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล(ศสว.จ.) เพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติกระทรวงศึกษาธิการควรประสานงานกับหน่วยงานและกรมต่าง ๆ เพื่อให้จัดสรรเงินงบประมาณทั้งด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมไปยังส่วนภูมิภาคเป็น

เงินก้อนในส่วนที่ทำได้ และทบทวนการตั้งคณะกรรมการชุดอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ เป็นการซ้ำซ้อนในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณกับ ศสว.จ. ทั้งนี้ เพื่อที่จะให้การดำเนินงานในด้านนี้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด กล่าวคือ มีการมอบอำนาจให้ ศสว.จ. พิจารณาจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงานและโครงการของจังหวัดและหน่วยงาน สถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่นตามความเหมาะสมอย่างแท้จริง

ส่วนข้อ 4 เกี่ยวกับการกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีสาเหตุที่มิได้ปฏิบัติ เนื่องจากกรมการส่วนใหญ่ เป็นหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด มีภารกิจประจำมาก ไม่มีเวลากำกับ ติดตาม วิจารณ์ ขาดงบประมาณและหาหนทางในการดำเนินงาน เกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทข้อนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จำเป็นที่คณะกรรมการจะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในการกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพราะโดยหลักการบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารประการหนึ่งก็คือ การควบคุม กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการพิจารณาพิเศษ ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงจุดมุ่งหมาย ทิศทางของหน่วยงานและสถานศึกษาให้ดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางกลับกัน หากผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ละเลยไม่ปฏิบัติ ก็อาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อทั้งขวัญและกำลังใจของบุคลากรในหน่วยงานและสถานศึกษา และหน่วยงาน สถานศึกษาก็จะไม่มีโอกาสในการแก้ไขปัญหาอย่างเพียงพอ ซึ่งในเรื่องนี้ เอกชัย กี่สุขพันธ์ ได้กล่าวว่า การควบคุมและการติดตามงานเป็นภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการบริหาร เพราะอย่างน้อยก็ทำให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานได้ทราบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน เพื่อจะได้นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละระดับ สรุปได้ดังนี้คือ ความสำคัญต่อผู้บังคับบัญชา ทำให้ได้รู้ถึงผลการปฏิบัติงานของตนว่ามีจุดบกพร่องและควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไรต่อไป ความสำคัญต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาและหาวิธีส่งเสริมรักษาและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานและนำผลที่ได้ไปดำเนินการต่อไปให้เกิดประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบ และความสำคัญต่อองค์กร เพื่อองค์กรจะได้หาทางปรับปรุงหรือจัดให้เหมาะสมกับความสามารถ ซึ่งจะหาทีมงานขององค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ทำให้รู้ความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2538: 73, 252-253)

สำหรับการที่คณะกรรมการระบุว่า ไม่ได้รับปฏิบัติตามข้อนี้ เนื่องจากสาเหตุ
ไม่มีเวลาดำเนินการดังกล่าวข้างต้นนั้น ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า คณะกรรมการน่าจะ
ต้องเป็นฝ่ายออกกากับ คัดค้านและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยตรง แต่สามารถดำเนินการ
โดยการแต่งตั้งคณะทำงาน หรือมอบหมายให้หน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการติดตามและประเมิน
ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษาที่รับผิดชอบ ทั้งนี้อาจมีกรรมการใน ศสว.จ.
ส่วนหนึ่งเป็นตัวแทนในคณะทำงานชุดนั้น ๆ ด้วยก็ได้ และถ้าหากมีการจัดทำแผนการออกติดตาม
อย่างชัดเจนก็จะช่วยให้คณะกรรมการ ศสว.จ.ทราบกำหนดเวลาดำเนินการ และสามารถปรับ
ตารางการทำงาน เพื่อร่วมกับคณะทำงานในการออกติดตาม ประเมินผลและตรวจเยี่ยมได้ ซึ่ง
จะเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานและได้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติงานจากข้อเท็จจริงเพื่อ
นำมาสรุปมาเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา หรือเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานให้มีประ
สิทธิภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สนธิธิกรณ พ.ร.บ.(2538 : พ-10) ที่กล่าวถึงแนวทางในการ
พัฒนาคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับต่าง ๆ ไว้ดังนี้

(1) ส่งเสริมให้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบ และพยายามหาความหมายที่แท้จริงของ
สถิติการกำหนดให้ ตลอดจนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน เพื่อสามารถ
ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) จัดหาปัจจัยสนับสนุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของข้อมูลสนับสนุน มีการสรุปผลงาน
และหาแนวทางแก้ไขปัญหาคืออุปสรรค และ

(3) ส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของผู้ปฏิบัติให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ใช้ ทัศนคติ
ต่าง ๆ ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน การกำกับ ดูแล ประเมินผลในรูปแบบคณะกรรมการ

4. ผลการวิจัย จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประชุม
พบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติตามบทบาทความหมายที่ข้อ 1 พิจารณา เสนอแนะและให้
ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงาน
วิจัยของ ประยุทธ์ เปี่ยมงาม(2534 : บทคัดย่อ) พบว่า บทบาทและภารกิจที่คณะกรรมการ
การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา 7 ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ ด้านพิจารณา เสนอแนะและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการพัฒนา
การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าบทบาทที่ปฏิบัติข้อนี้ เป็นการ
พิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การ
ศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด ตลอดจนการพิจารณาอนุมัติแผนที่ตั้งสถานศึกษาภายในจังหวัด

ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจหลักในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศสว.จ. ที่มีหน้าที่ในการพิจารณา เสนอแนะการกลั่นกรองแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด ก่อนที่จะ นำเสนอกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาใช้เป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานต่อไป การปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในข้อนี้จึงนับว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ อำนาจหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้ ที่มีผู้ระบุว่า ขาดการติดตามการ ปรับปรุงและปฏิบัติงานตามแผนที่ ศสว.จ. ได้เสนอแนะให้ดำเนินการแก้ไขนั้น ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องควรรักษาความสำคัญและ ให้ความสำคัญร่วมมือในการปฏิบัติตามที่ได้รับการเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงาน บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์และส่งผลดีโดยรวมต่อการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการ วัฒนธรรมของจังหวัด ทั้งนี้ ศสว.จ. อาจตั้งคณะทำงานโดย เชิญตัวแทนหน่วยงานและสถานศึกษา ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ เพื่อติดตามและประสานงานในการปฏิบัติงานตามมติ และ ข้อ เสนอแนะของ ศสว.จ. และเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาการจัดทำแผนของแต่ละกรมไม่สอดคล้องกันทำให้ยากในการประ สานงานนั้น ในส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการควรที่จะประสานงานและตกลงในหลัก การเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินงานประสานงานของแต่ละกรม เกี่ยวกับการจัดทำแผนใน ระดับต่าง ๆ แล้วแจ้งส่วนภูมิภาคทราบ สำหรับในส่วนภูมิกานั้น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะตัวแทนกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นฝ่ายเลขานุการของศสว.จ. ควรประสานงาน การจัดทำแผนของแต่ละกรมในส่วนภูมิภาคให้มีระยะเวลาที่สอดคล้องกัน โดยใช่วิธีการแต่งตั้ง คณะทำงานประสานงานการจัดทำแผน และเชิญตัวแทนจากหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ร่วมเป็นคณะทำงานดังกล่าว

5. จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ข้อ 2 กำหนดมาตรการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีการใช้ทรัพยากรและพนักงานในการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม จากผลการสัมภาษณ์พบว่า บทบาทที่ ปฏิบัติ ได้แก่ พิจารณา เสนอแนะและให้ความสำคัญขอมาตรการของหน่วยงานและสถานศึกษาที่ เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มี ส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด ตลอดจนเชิญ

ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมประชุม เพื่อเสนอแนวทางและกำหนดมาตรการด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติจะเป็นการขอความร่วมมือหน่วยงาน สถานศึกษาและสื่อมวลชนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งจากบทบาทที่ปฏิบัติดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติตามบทบาทตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากภารกิจตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้ ศสว.จ. จะต้องพิจารณาและกำหนดมาตรการในการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ซึ่งอาจกระทำได้โดย ศสว.จ. กำหนดมาตรการขึ้น และแจ้งประสานขอความร่วมมือให้หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องพิจารณาค่า เนินการต่อไป หรือฝ่ายเลขานุการ ศสว.จ. อาจจัดการประชุมโดยเชิญตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรการในการใช้ทรัพยากรร่วมกันแล้วเสนอ ศสว.จ. พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป อย่างไรก็ตามก็ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารงานในรูปของคณะกรรมการหรือการบริหารงานใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพได้นั้นควรจะมีลักษณะการระดมสติปัญญา ประสิทธิภาพของบุคลากรหลายคน และทรัพยากรบุคคลเหล่านี้มีอยู่จำกัดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและประสานสัมพันธ์กันให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการใช้ทรัพยากร (คน เงิน อุปกรณ์) ที่มีอยู่อย่างจำกัดร่วมกันและยังเป็นการประสานประโยชน์ อันจะส่งผลดีต่อการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ

6. จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติตามบทบาทตามอำนาจหน้าที่ข้อ 3 พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภท เงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับ เพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม จากผลการสัมภาษณ์พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ ได้แก่ รับผิดชอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภท เงินอุดหนุนประจำปีของหน่วยงานและสถานศึกษาในจังหวัดและรับผิดชอบการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อบูรณะวัดประจำปี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความเห็นว่า บทบาทที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้ จริง ๆ แล้วไม่ใช่ว่าการปฏิบัติตามบทบาทที่ตรงกับอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ เนื่องจาก บทบาทที่แท้จริงของคณะกรรมการ ศสว.จ. คือ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ไม่ใช่ว่ารับผิดชอบการจัดสรรและเมื่อพิจารณาถึงปัญหาในการปฏิบัติตามบทบาทข้อนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า คณะกรรมการไม่ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างแท้จริง เนื่องจากกรมต้นสังกัดแจ้งจัดสรรโดยตรง ประกอบกับ ในรายงานการประชุมก็ไม่มีปรากฏว่าได้มีการปฏิบัติตามบทบาทข้อนี้ ซึ่งก็เป็นการยืนยันได้ว่า การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ข้อนี้ ไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและในเรื่องนี้ กระทรวงศึกษาธิการควรที่จะพิจารณาบทบาทในการปฏิบัติและส่งเสริมการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ. โดยการจัดสรรงบประมาณไปยังส่วนภูมิภาคและมอบอำนาจให้ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติบทบาทในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงานและโครงการของจังหวัดและหน่วยงาน สถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่นตามความเหมาะสมอย่างแท้จริง หรือพิจารณาบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ศสว.จ. เสียใหม่ที่มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติต่อไป

7. จากผลการวิจัย พบว่า ในเรื่องการปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ข้อ 4 กับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ได้ปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้ และบทบาทที่ปฏิบัติ ได้แก่ รับทราบรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานและสถานศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัด มอบหมายให้แต่ละหน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการในส่วนที่รับผิดชอบและรายงานผลการปฏิบัติงานให้ทราบ และเสนอแนะหน่วยงาน สถานศึกษาให้ปฏิบัติงานและใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันปีงบประมาณ ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้รับความทราบการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ข้อนี้ ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติบทบาทในการกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และสถานศึกษานับได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญในการบริหารงานที่คณะกรรมการ ศสว.จ. จะต้องสอดคล้อง ดูแล ชี้แนะ หน่วยงานและสถานศึกษานั้น ๆ ดำเนินงานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนรับรู้ข้อบกพร่อง อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์ในครั้งต่อไปและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการปฏิบัติบทบาทดังกล่าวคณะกรรมการ ศสว.จ. ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเอง โดยสามารถแต่งตั้งคณะทำงาน หรือมอบหมายหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบแล้วรายงานให้ทราบก็ได้

8. จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ข้อ 5 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเนื่องมาจากการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงานและโครงการซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด และบทบาทที่ปฏิบัติได้แก่ รับทราบปัญหาการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคณะกรรมการ ศสว.จ. ได้พิจารณา เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลการดำเนินงานตามแผนการรับ

นักเรียนประจำปีของจังหวัด ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า ได้พิจารณาเสนอแนะแผนการรับนักศึกษาของกรมอาชีวศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนรอบ 2 ที่มีที่เรียน ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการ ศสว.จ.ปฏิบัติตามหน้าที่โดยตรงและสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติตามหน้าที่ข้อนี้พบว่า มีผู้ระบุว่า ชาคข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัญหาประกอบการพิจารณาตัดสินใจและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งในเรื่องนี้ สารานุกรม การราชกุมภ์(2522 : 98)ได้เสนอแนะว่า ในการประชุมคณะกรรมการในแต่ละครั้งควรมีการรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานอันถูกต้องเพียงพอสำหรับให้พิจารณา เรื่องราวนั้น ๆ และผู้วิจัยมีความเห็นว่า เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและให้การดำเนินงานของคณะกรรมการตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้บรรลุวัตถุประสงค์ คณะกรรมการ ศสว.จ.ควรจะต้องตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด เพื่อจัดทำและรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการพิจารณาในแต่ละประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นและใช้ เป็นข้อมูลในการบริหารงานในการปรับปรุงพัฒนางานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพต่อไป

9. จากผลการวิจัย พบว่า ในเรื่องการปฏิบัติตามหน้าที่ข้อ 6 จัดให้มีการศึกษา สารวจ วิเคราะห์ วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า คณะกรรมการ ศสว.จ.ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ข้อนี้ และบทบาทที่ปฏิบัติได้แก่ ขอความร่วมมือหน่วยงานและสถานศึกษาพิจารณาคำเนินการศึกษาวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องและรายงานให้ ศสว.จ.ทราบต่อไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการรับรู้บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ข้อนี้ และสามารถปฏิบัติตามหน้าที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด กล่าวคือ ในการดำเนินงานศึกษาวิจัยนั้นคณะกรรมการไม่จำเป็นต้องดำเนินการเองและสามารถกระทำได้โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการหรือแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลทางการศึกษาวิจัย อันจะได้มาซึ่งข้อความรู้ ข้อมูลเสนอ ศสว.จ.ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงพัฒนาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และคณะกรรมการ ศสว.จ.จะเป็นหน่วยงานกลางที่คอยประสานงานในการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัย ตลอดจนขอความร่วมมือภาคเอกชนให้การสนับสนุนหรือ เสนอความต้องการไปยังกรมต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยต่อไป

10. จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติตามทหตามอำนาจหน้าที่ข้อ 7 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจตามที่เห็นสมควร และบทบาทที่ปฏิบัติ มี 2 รูปแบบคือ คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่หน่วยงานและสถานศึกษา เสนอ เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจ และพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจตามที่กรรมการในที่ประชุม เสนอตามความจำเป็นและเหมาะสม ส่วนในรายงานการประชุมพบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด และแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและเหมาะสม จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการสามารถปฏิบัติตามทหได้อย่างดี แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้ระบุว่ามีปัญหาการปฏิบัติตามทหในข้อนี้คือ ขาดการติดตามและใช้คณะกรรมการให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง และไม่มีการรวบรวมสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถอ้างอิงได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานโดยมีการกำหนดให้รายงานผลความคืบหน้า เป็นระยะ เพื่อที่จะได้รับทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการนั้น ๆ ปฏิบัติได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กฤษพันธ์ (2538 : 73) ที่กล่าวไว้ว่า การควบคุมและการติดตามงาน เป็นภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการบริหาร เพราะอย่างน้อยก็ทำให้ผู้บริหารได้ทราบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการทงาน เพื่อจะได้นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างแท้จริง คณะกรรมการ ศสว.จ. ควรกำกับให้คณะกรรมการต่าง ๆ ที่ได้พิจารณาแต่งตั้งมีการรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะ ๆ และมีการสรุปรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน เป็นเอกสารที่สามารถอ้างอิงได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารงานต่อไป

11. จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการ ศสว.จ. ได้ปฏิบัติตามทหตามอำนาจหน้าที่ข้อ 8 ปฏิบัติงานอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายและสามารถปฏิบัติตาม เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและจุดเน้นของกรม กระทรวง และพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติ ได้แก่ การพิจารณาเสนอแนะแนวทางและกำหนดมาตรการในการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ แก่หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานต่อกระทรวงศึกษาธิการ แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตามทหหน้าที่ของคณะกรรมการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ข้อนี้

12. จากผลการวิจัย พบว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติบทบาทของคณะกรรมการ ศสว.จ.ในเขตการศึกษา 3 ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่าประสิทธิผลสำเร็จโดยภาพรวมประมาณร้อยละ 77.77 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านการศึกษาประสิทธิผลสำเร็จประมาณร้อยละ 91.67 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมาก ด้านการศาสนาประสบความสำเร็จเพียงประมาณร้อยละ 19.45 และด้านการวัฒนธรรมประสิทธิผลสำเร็จเพียงประมาณร้อยละ 16.66 ซึ่งนับได้ว่าอยู่ในระดับน้อยมาก ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการ ศสว.จ.ในเขตการศึกษา 3 ส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาพิจารณาเป็นการทางด้านการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า มีคณะกรรมการชุดอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่บางส่วนซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ศสว.จ. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมและโดยหลักการแล้วการที่กระทรวงศึกษาธิการได้รวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เข้ามารวมอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ.ก็เป็นการถูกต้องเหมาะสมแล้วทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงาน และสถานศึกษาที่ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบ การบริหารงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ต่างก็อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งสิ้น อีกทั้ง ศสว.จ.ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรกลางระดับจังหวัดของกระทรวงศึกษาธิการในการบริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาค อันเนื่องมาจากนโยบายการกระจายอำนาจทางการบริหารไปยังส่วนภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ

จากการศึกษาเอกสารคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมพบว่า กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดอื่นและมีอำนาจหน้าที่ตลอดจนกรรมการบางซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการ ศสว.จ.จริง ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการศาสนา จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานการศาสนาภายในจังหวัดทั้งหมด และ คณะอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานการวัฒนธรรมภายในจังหวัดทั้งหมด(รายละเอียดปรากฏตามคำสั่งในภาคผนวก)ซึ่งในเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ นี้อาจมีประสานสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการในลักษณะที่มีความซ้ำซ้อนและก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานแก่ส่วนภูมิภาค ซึ่งส่งผลกระทบต่อบทบาทของ ศสว.จ.ลดลง และไม่สอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินงานตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้อง

คล้องกับข้อมูลในเอกสารของคณะกรรมการพัฒนาระบบการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2536 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2537 : 6) ที่ได้สรุปปัญหาการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการและจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาแก้ไข เป็นการเร่งด่วนและมีผลกระทบต่อการบริหารงานเกิดจากปัญหาช่องว่างในการประสานการปฏิบัติ ความไม่ไว้วางใจของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าถึง 15 หน่วยงาน ที่มีลักษณะอิสระ และสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างเป็นอิสระจัดการประสานงานภายในจังหวัดภายใต้การดำเนินงานปราศจากข้อขัดข้อง ขณะที่การประสานงานระหว่างกรม หรือส่วนราชการไม่ปรากฏทิศทาง หลักการแนวปฏิบัติ และระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนทำให้เกิดช่องว่างในการประสานการปฏิบัติหลายประการ และ อุทัย หิรัญจิต (2532 : 1) ได้กล่าวถึง เครื่องชี้วัดความจำเป็นในการปรับปรุงองค์การสรุปได้ว่า เมื่อมีการบริหารงานขององค์การล้มเหลว ไม่บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงให้เห็นว่า น่าจะมีข้อบกพร่องในการบริหารในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งอย่างแน่นอน และเกิดความบกพร่องในการจัดองค์การบางอย่างหรือระบบบางระบบ เช่นมีการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางมากเกินไป มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน ขาดการประสานงาน หากองค์การใดเกิดอาการดังกล่าวนี้ขึ้น ช่อมจะทำให้เกิดความจำเป็นจะต้องปรับปรุงองค์การอย่างรีบด่วน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการจึงควรปรับปรุงคณะกรรมการดังกล่าว โดยการศึกษาที่จะกำหนดมาตรการ หรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการหลักในแต่ละด้านแล้วมอบหมายให้คณะกรรมการ ศสว.จ. ซึ่งเป็นองค์กรกลางระดับจังหวัดของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค รับผิดชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง เป็นคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการใน ศสว.จ. ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในบทบาทอำนาจหน้าที่และหลีกเลี่ยงการมีคณะกรรมการหลายชุดอีกประการหนึ่ง

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการ ควรมอบหมายเป็นหลักการให้ ศสว.จ. พิจารณาแต่งตั้งหน่วยงานหรือคณะอนุกรรมการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม เพื่อเป็นคณะกรรมการในการติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องและแต่ละด้าน ตลอดจนรวบรวมข้อมูลและปัญหาที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านให้ ศสว.จ. เป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณาพิจารณาต่อไป สำหรับกรณีที่ต้องการให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการหลักของ ศสว.จ. ในแต่ละด้านให้ได้รับคำขอเสนอการประชุมตามกฎหมายนั้น ก็อาจกระทำได้โดยมอบหมายให้คณะกรรมการ ศสว.จ. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามแต่งตั้ง หรือกระทรวงศึกษาธิการหาความตกลงกับ

กระทรวงการคลัง เพื่อปรับปรุงระเบียบการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการประชุม เป็นการเฉพาะกรณี
 ทั้งนี้ เพื่อให้ อี้อบรมขั้นต่อการบริหารงานต่อไป

13. จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาสำคัญโดยภาพรวมที่คณะกรรมการประสานการ
 ปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ มีประเด็นปัญหาสำคัญที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปราย ดังนี้

1) จากผลการวิจัย มีผู้ระบุปัญหาคือ ไม่มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานตาม
 อำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ. ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประยุทธ์ เปี่ยมงาม(2534 : 89)
 พบว่า สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
 จังหวัดในเขตการศึกษา 7 ภาคกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานของ ศสว.จ.และบทบาทของคณะ
 กรรมการ ๗ ชัดเจน จากประเด็นปัญหานี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ความ
 เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามแล้วอำนาจหน้าที่นั้น ๆ ก็ควรที่จะมีกฎหมายรองรับผลจาก
 การปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อ เป็น เครื่องมือในการบริหารประการหนึ่งและ เพื่อให้ เป็น เครื่องยืนยันว่า
 การปฏิบัติงานดังกล่าวนี้มีความถูกต้องและขอด้วยกฎหมายอันส่งผลต่อการได้รับความร่วมมือ
 ในการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงสมควรที่จะทบทวน
 ปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิม และปรับปรุงระบบการบริหารงานให้ อี้อต่อการปฏิบัติงาน
 ตามอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ.

2) จากผลการวิจัย พบว่าในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศสว.จ. ไม่ เป็น
 ที่ยอมรับของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเกิดจากปัญหาที่
 อำนาจของ ศสว.จ. ยังคลุมเคลือมีความหมายกว้างเกินไป หากคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงาน
 ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน และไม่มีกฎหมายรองรับการดำเนินงานอย่างถูกต้องทัดเทียมกับอำนาจ
 หน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานและสถานศึกษาอื่น ๆ คณะกรรมการ ศสว.จ.จึงเกิดความสับสน
 และไม่สามารถปฏิบัติบทบาทตามอำนาจหน้าที่ เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนให้เป็นที่ยอมรับและได้
 รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในเรื่องนี้ ธงชัย สันติวงษ์(2531 : 32-36)ได้
 อธิบายถึงวิธีการที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการทำงานได้อย่าง
 มีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่าจะต้องมีกำหนดวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการ กำหนดอำนาจหน้าที่
 ของคณะกรรมการแต่ละชุดให้ชัดเจนที่สุด เพื่อคณะกรรมการจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์
 ใดๆก็ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล เป็น เรื่องค่อนข้างใหม่
 บุคคลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องหาความ เข้าใจให้ดี มิฉะนั้นแล้วอาจจะก่อให้เกิดความสับสนหรือปัญหา
 ต่าง ๆ ได้และในการดำเนินงานที่จะให้ เกิดผลดีมีปัญหาน้อยจา เป็นต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ใน ซึ่ง

ปฏิบัติของคณะกรรมการให้ชัดเจน ดังนั้นจึงสมควรที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องพิจารณาปรับปรุง และดำเนินการแก้ไขในเรื่องเหล่านี้โดยการจัดทำคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานในแต่ละด้านตาม อานาจหน้าที่อย่างชัดเจน ตลอดจนพิจารณาปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ อื้อต่อการ บริหารงานตามอำนาจหน้าที่ของ ศศว.จ.

3) จากผลการวิจัยพบว่า ขาดงบประมาณในการดำเนินงานของ ศศว.จ.ใน ปัญหาจากข้อค้นพบในเอกสารและประสบการณ์พบว่า กระทรวงศึกษาธิการได้จัดสรรงบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายให้กับ ศศว.จ. เฉพาะค่าตอบแทนการประชุมของกรรมการและค่าน้ำดื่มเท่านั้น ซึ่ง ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาจัดสรร งบประมาณ เพื่อสนับสนุน เป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของ ศศว.จ.ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้โดยแยก รายละเอียดค่าใช้จ่ายค่าตอบแทนการประชุมและค่าใช้จ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ศศว.จ. อย่างชัดเจน

4) จากผลการวิจัย พบว่า มีปัญหาในการที่กรรมการมอบหมายบุคคลอื่นเข้า ประชุมแทนและตัดสินใจได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากกรรมการส่วนใหญ่ เป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับ จังหวัดซึ่งมีงานประจำมาก กรรมการไม่เห็นความสำคัญของ ศศว.จ.และมีเวลาจำกัดเนื่องจาก เป็นกรรมการหลายชุด จากปัญหานี้ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของการมีกรรมการอยู่ในตำแหน่งสูง ประการหนึ่งซึ่งตามองค์ประกอบของ ศศว.จ. นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งที่ดำรง ตำแหน่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ซึ่งในเรื่องนี้ เกศินี หงสพันธ์(2515 : 17-18) ได้กล่าวถึงสาเหตุของความล้มเหลวของระบบคณะกรรมการคนหนึ่งสรุปได้ว่า การแต่งตั้ง ข้าราชการผู้ใหญ่ เป็นกรรมการมากคณะจนเกินบทบาทให้ไม่สามารถแบ่งเวลาปฏิบัติงานได้ทั่วถึง และการมอบหมายให้ข้าราชการรอง ๆ ลงไป เข้าประชุมแทน บุคคลเหล่านั้นอาจไม่กล้าเสนอ ความคิดข้อวินิจฉัยได้ดี ซึ่งในประเด็นปัญหานี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการควร ที่จะมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับการเข้าประชุมแทนของคณะกรรมการ ศศว.จ. โดย ระบุ ผู้เข้าประชุมแทนควรจะเป็นผู้รักษาในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน เท่านั้นและในการ ดำเนินงานจัดการประชุมแต่ละครั้งฝ่าย เลขานุการ ศศว.จ. ควรคัดเลือกเฉพาะ เรื่องที่มีความ สำคัญจริง ๆ ที่จำเป็นต้องอาศัยข้อ เสนอแนะของกรรมการและในการประชุมในแต่ละครั้งไม่ควร ที่มี เรื่องต้องพิจารณาพร้อม ๆ กันหลายประเด็น และฝ่าย เลขานุการควรที่จะมีการประสานงาน ในการประชุมล่วงหน้า ลิสก่อน เพื่อหลีกเลี่ยงการส่งตัวแทน เข้าประชุม

5) จากผลการวิจัยพบว่า ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาคณะมีสาเหตุมาจาก มีการประชุมบ่อยและการประชุมแต่ละครั้งทิ้งระยะเวลาชานาน รวมถึงการขาดการประสานงานที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตามการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาคณะในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าว ฝ่ายเลขานุการควรประสานขอความร่วมมือหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานให้ ศสว.จ.ทราบและใช้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเชิญประชุมคณะกรรมการที่มีปัญหาสำคัญเร่งด่วน และเพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศสว.จ. อาจแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละด้าน และสรุปรวบรวมรายงานผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคดังกล่าวต่อไป

อย่างไรก็ดีในการประชุมแต่ละครั้งก็ไม่ควรที่จะทิ้งช่วงระยะเวลาให้นานเกินไปจนกรณีนี้ถ้าเป็น เรื่องทั่ว ๆ ไปฝ่ายเลขานุการอาจจัดประชุมย่อยโดยเชิญผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ เข้าร่วมประชุมเพื่อสรุปประเด็นสำคัญแล้วค่อยดำเนินการเรียกประชุมคณะกรรมการ ศสว.จ. เมื่อมีสาระสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องขอความเห็นชอบและขอมติจากที่ประชุมและเพื่อให้การดำเนินงานของ ศสว.จ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการควรที่มีการกำหนดให้สำนักงานเลขานุการ ศสว.จ. รายงานผลการดำเนินงานให้ทราบเป็นการปกติทุกเดือนหรืออย่างน้อยทุก ๆ 3 เดือน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานของ ศสว.จ. อีกทางหนึ่งด้วยและมีการจัดประชุมบ่อยครั้งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

14. จากผลการวิจัย พบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ศสว.จ. และเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะอภิปราย ดังนี้

1) มีผู้เสนอแนะว่า การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิควรที่มีหลักเกณฑ์การคัดเลือก เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันและควรมีความหลากหลายทั้งด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งในเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นด้วยที่กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิให้ชัดเจนโดยอาจจัดการประชุมสังฆนาผู้เกี่ยวข้อง ระดมสติปัญญาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิใน ศสว.จ. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเสนอกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิใน ศสว.จ. ตามองค์ประกอบต่อไป และจากการแต่งตั้งที่ผ่านมามีพบว่า ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่เคยรับราชการและได้เกษียณอายุราชการแล้ว และการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยัง ไม่มีความหลากหลายครบถ้วน ซึ่งส่งผลต่อการเป็นตัวแทนที่ดี อีกทั้ง

จากผลการวิจัย มีผู้ระบุว่า ผู้ทรงคุณวุฒิบางส่วนให้ความสนใจและให้ข้อเสนอแนะในการชมน้อย จากประเด็นปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิใน ศสว.จ. ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

2) มีผู้เสนอแนะว่า ควรมีตัวแทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อช่วยดูแลและประสานงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สนับสนุนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังจะเห็นได้จาก การขาดแคลนแรงงานในวิชาชีพบางสาขาและจากประเด็นปัญหาการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของเขตการศึกษา 3 พบว่า การจัดการศึกษา เพื่ออาชีพยังจัดได้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3.2538 :5) ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงองค์ประกอบของ ศสว.จ. โดยเพิ่มตัวแทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งได้แก่ ตำแหน่ง แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนกระทรวงในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีบทบาทในการประสานงานกรมต่าง ๆ ในกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นกรรมการใน ศสว.จ. อีกตำแหน่งหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อช่วยประสานในการให้ข้อมูลในส่วนของแนวโน้มและความต้องการของตลาดแรงงานและส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการแรงงานของท้องถิ่นและประเทศต่อไป

3) มีผู้เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงตัวแทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จากเดิม ตำแหน่ง เกษตรจังหวัด สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นตำแหน่ง เกษตรและสหกรณ์จังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะตัวแทนกระทรวงในส่วนภูมิภาคที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2538 และผู้วิจัยมีความเห็นว่า เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงควรที่จะพิจารณาปรับปรุงองค์ประกอบของกรรมการใน ศสว.จ. ในโควตาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันเสียใหม่ คือ ปรับปรุงจากตำแหน่ง เกษตรจังหวัด เป็นเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นกรรมการใน ศสว.จ. ต่อไป

4) มีผู้เสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดตำแหน่งผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ศสว.จ. เลียใหม่ กล่าวคือ กำหนดให้ประธานกรรมการ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจากข้อเท็จจริงตามองค์ประกอบในปัจจุบัน กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการและรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ ในเรื่องนี้การปฏิบัติจริงในการประชุมแต่ละครั้ง ผู้ที่เข้าประชุมและปฏิบัติหน้าที่จะมี เพียงผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่ง คนใดเท่านั้น จะไม่เข้าประชุมทั้ง 2 คน และตามองค์ประกอบในปัจจุบัน นั้นหมายถึงว่า หากผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการ เป็นประธานการประชุมในครั้งนั้น รองผู้ว่าราชการจังหวัดก็ต้องเข้าประชุมด้วยในฐานะเป็นกรรมการ ศสว.จ. ตำแหน่งหนึ่ง มิฉะนั้น จะถือว่าขาดการประชุม แต่จากข้อเท็จจริงมิได้ เป็น เช่นนี้ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาปรับปรุงองค์ประกอบดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริง และเพื่อจะได้ใช้เวลาดำเนินการปรับปรุงนี้ ให้มีคณะกรรมการที่มีความจำเป็นในส่วนอื่นต่อไป

15. จากผลการวิจัยพบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งระบุว่าควรมีการระบุนวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ศสว.จ. ในคำสั่งให้ชัดเจน โดยส่วนใหญ่ เสนอแนะว่าควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ในเรื่องนี้ผู้วิจัย เห็นด้วยที่กระทรวงศึกษาธิการควรระบุนวาระในการดำรงตำแหน่งในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ศสว.จ. ให้ชัดเจน ทั้งนี้จากการวิเคราะห์เอกสารคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ศสว.จ. พบว่า ในคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้ระบุระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแต่ประการใด

อย่างไรก็ดี เนื่องจากกรรมการใน ศสว.จ. ส่วนใหญ่ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งเป็นข้าราชการประจำ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงควรระบุนวาระการดำรงตำแหน่งเฉพาะในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการศึกษาคัดเลือกแต่งตั้งโดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และสามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นที่มีความรู้ความสามารถได้ เข้ามามีส่วนร่วมบ้าง

16. จากผลการวิจัย พบว่า เมื่อวิเคราะห์คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ศสว.จ. ตามองค์ประกอบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พบว่า การแต่งตั้งกรรมการใน ศสว.จ. ในกลุ่มของผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาที่กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้ง 1 คนนั้น ในบางจังหวัด ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่า ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานะผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา

สังกัดกรมอาชีวศึกษาได้แก่ตำแหน่งใดและในการแต่งตั้งกรรมการในกลุ่มผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมศิลปากร ในบางจังหวัด พบว่า มีการแต่งตั้งตำแหน่งหัวหน้าหน่วยศิลปากร ซึ่งมีชื่อหัวหน้าสถานศึกษา เป็นกรรมการใน ศสว.จ. จึง น้อมสอดคล้องกับองค์ประกอบดังกล่าวที่ระบุว่า เป็นผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมศิลปากร 1 คน (ถ้ามี) ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการแต่งตั้งคำสั่งแต่ละครั้งจะต้องมีความถูกต้องและชัดเจนตามองค์ประกอบที่กำหนด และในเรื่องนี้อาจแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดที่เสนอรายชื่อการแต่งตั้งมายังกระทรวงตลอดจน เจ้าหน้าที่ระดับกระทรวงที่รับผิดชอบเสนอการแต่งตั้ง อาจจะยังไม่เข้าใจองค์ประกอบของ ศสว.จ. อย่างถ่องแท้ในการที่จะกลั่นกรองให้มีความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในส่วนของผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในส่วนภูมิภาคมีสถานศึกษามากมายจึงจะต้องระบุให้ชัดเจนว่าได้แก่ตำแหน่งใด เพื่อความชัดเจนในคำสั่งและป้องกันการสับสนในการปฏิบัติอันจะเกิดขึ้นได้ อย่าง รกิติ ในกรณีของผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมศิลปากร เนื่องจากมีสถานศึกษาในส่วนภูมิกวณน้อย กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาทบทวนปรับปรุงโครงสร้างตามองค์ประกอบเสียใหม่โดยระบุว่า ผู้แทนหัวหน้าหน่วยงานหรือสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากร 1 คน (ถ้ามี) หรือหากต้องการเฉพาะผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษตามองค์ประกอบเดิมก็ต้องแต่งตั้งให้ถูกต้องตามองค์ประกอบอย่างแท้จริงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาใช้

1.1 การกระทรวงศึกษาธิการควรจัดประชุมสัมมนา ซึ่งปฏิบัติการ เพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานและรายละเอียดของกรอบงานตามอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ. ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

1.2 กระทรวงศึกษาธิการ ควรพิจารณาปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้อง และ อื้อต่อการประสานงานในการบริหารของ ศสว.จ.

1.3 กระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรงบประมาณให้ ศสว.จ. เป็นเงินก้อนในส่วนที่ทำได้ เพื่อให้ ศสว.จ. ได้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณอย่างแท้จริง

1.4 กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดระเบียบปฏิบัติงานในการเข้าประชุม ศสว.จ. โดยกำหนดค่าให้ผู้เข้าร่วมประชุมแทนกรรมการโดยตำแหน่งจะต้องเป็นผู้รักษาการราชการแทนหรือผู้แทนโดยระบุบุคคลชัดเจน เพื่อให้การประชุมต่อเนื่อง

1.5 กระทรวงศึกษาธิการควรจัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการ ศสว.จ. เพื่อให้คณะกรรมการได้รับทราบและเข้าใจบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของ ศสว.จ. และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาท

1.6 กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ศสว.จ. ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

1.7 กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาพิจารณาและปรับปรุงคณะกรรมการชุดอื่นที่ได้แต่งตั้งและมีอำนาจหน้าที่ คลอดจนกรรมการบางส่วนเข้าชื้อนกับ ศสว.จ. เพื่อหลีกเลี่ยงการตั้งกรรมการเข้าชื้อนกันหลายชุดและหาให้บทบาทของ ศสว.จ. ลดลง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดในภาพรวมทั้งประเทศ โดยการศึกษาเชิงสำรวจ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและปัญหาของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด ที่เป็นกลุ่มกรรมการโดยตำแหน่ง กลุ่มกรรมการผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา และกลุ่มกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ